

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакае — +19...+21, уначы — +10...+12; у Брэсце ўдзень — +22...+24, уначы — +12...+14; у Гродне ўдзень — +21...+23, уначы — +9...+11; у Віцебску ўдзень — +17...+19, уначы — +9...+11; у Гомелі ўдзень — +24...+26, уначы — +13...+15; у Магілёве ўдзень — +21...+23, уначы — +10...+12. Па краіне чакае сонечнае надвор'е, без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает

МОБИЛКОМ
пейджинг-система

(017) 209-45-45
(017) 209-45-55

АДКРЫТЫ ДЫЯЛОГ

Іосіф СЯРЭДЗІЧ:

«Выклікаю агонь на сябе...»

Заснавальнік, выдавец і галоўны
рэдактар адзінай штотдзённай
незалежнай рэспубліканскай газеты
«Народная воля»
Іосіф СЯРЭДЗІЧ
будзе весці адкрыты тэлефонны
дыялог з чытачамі.

Хочаце ведаць пазіцыю рэдакцыі па тым ці
іншым хваляючым пытанні — калі ласка.

У нас праблема дзяржаўнага характару —
давайце абмяркуем.

Хочаце падказаць журналістам «Народнай
волі» новыя тэмы, цікавыя адрасы — будзем
удзячны.

Ёсць жадаанне проста параіцца, расказаць
пра нешта асабістае — не саромцеся, размова
можа быць самай-самай шчырай...

Словам, заснавальнік, выдавец і галоўны рэдактар «Народнай волі» выклікае агонь на сябе.

У чацвер, 12 чэрвеня, з 15.00 да 18.00 вы зможаце выйсці па тэлефоне 206-68-71 на прамую сувязь з рэдакцыяй і пачуць: «У апарата — галоўны рэдактар...»

Калі раптам нехта не зможа датэлефанавацца, напішыце ліст з паметкай: «ДЫЯЛОГ З ГАЛОЎНЫМ РЕДАКТАРАМ».

ФАКТ І КАМЕНТАРЫЙ

3 2005 года ў Беларусі не будзе сваіх грошай?

Прэс-служба Аляксандра Лукашэнкі паведамляе аб яго сустрэчы з намеснікам старшыні ўрада — міністрам фінансаў Расійскай Федэрацыі Аляксеем Кудрыным. На ёй было заяўлена, што практычна гатовы праект пагаднення аб уводзе ў 2005 года расійскага рубля ў якасці адзінага плацежнага сродка на тэрыторыі саюзнай дзяржавы. Падрабязнасці і параметры дамовы не раскрываюцца, гаворыцца толькі, што паміж экспертамі Беларусі і Расіі «ёсць практычна поўнае разумеанне адносна тэрмінаў і параметраў» пагаднення.

Вядома таксама, што пытанні ўвядзення расійскага рубля абмеркаваны падчас наядунай тэлефоннай размовы прэзідэнта Расіі Пуціна з Лукашэнкам. Пасля чаго Беларусь тэрмінова наведваў фінансавы дасяцт з Расіі, Разам з Кудрыным у Мінску бываў старшыня Цэнтрабанка Расіі Сяргей Ігнаў.

Ці не згубіць Беларусь у выніку тых пагадненняў свой эканамічны суверэнітэт?

Вось пытанне, якое не можа не хваляваць. Бо ўсё ідзе да ўвядзення расійскага рубля ў Беларусь.

Вядома, што ўласныя грошы — важнейшы аtryбут любой дзяржавы. Няма іх — няма і самастойнай краіны. Вы ведаеце, якую-небудзь краіну без грошай? Літва, Украіна, Польшча, тая ж Расія — усе маюць свае фінансавыя інстытуты.

Могуць сказаць: а як жа Еўропа? Там жа ўведзены агульныя грошы — еўра. Вось іменна, агульныя, а не нямецкія маркі ці французскія франкі. У нас жа ўводзіцца не новыя беларуска-

Андрэй СЯРГЕЕЎ.

На здымку: маладыя людзі падпальваюць расійскія грошы ў знак пратэсту супраць увядзення іх на тэрыторыі Беларусі падчас акцыі, якая адбылася ў Мінску 2 красавіка 2003 года.

Фота IREX/ProMedia.

Эдуард МАЛАФЕЕЎ:

«Я прыходжу да высновы, што, мабыць, не толькі я кірую камандай...»

Як вядома, паражэннем з лікам 0:2 завяршыўся для нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе адборачны матч чэмпіянату Еўропы 2004 года супраць каманды Галандыі.

У першым тайме гаспадары дэманстравалі мастацкі футбол і ні ў чым не заступалі знакамита-му саперніку. У другой палове сустрэчы, асабліва пасля двух мячоў, забітых з інтэрвалам у 7 хвілін Маркам Овермарсам, які выйшаў на замену, і Патрыкам Клоўвертам, беларуская каманда панікла і практычна не мела шанцаў нават «размачыць» лік.

На пасляматчавай прэс-канферэнцыі галоўны трэнер зборнай Беларусі Эдуард МАЛА-

ФЕЕЎ даў жорсткую ацэнку гульні сваіх падлепных: «Я не магу зразумець, чаму такая розніца паміж першым і другім таймам. Мабыць, акці патрэбны былі галандцам, і мы іх проста аддалі. У другім тайме абрынулася дысцыпліна. Мы маглі быць мацнейшыя толькі за кошт дысцыпліны. Я прыходжу да высновы, што, мабыць, не толькі я кірую камандай. Я якраз у перапынках гаварыў: хлопцы, яшчэ можна быць больш уважлівымі, сці коўкі па-

жадана ёсць. Усё адразу абвалілася. Я зліўлены і не магу знайсці прычын. Буду іх «пыталь», можа, аб чымсьці даведаюся. Я не памыліўся са складам, а чаму не гулялі — мяне гэта хваліць».

Наступны матч адборачнага турніру чэмпіянату Еўропы зборная Беларусі правядзе 11 чэрвеня ў тасіях супраць футбалістаў Аўстрыі.

Дзмітрый УЛАСАЎ.
Фота IREX/ProMedia.

КАНФЛІКТ

«Я хачу прыходзіць у НАШ ліцэй...»

Лёс папулярнай навучальнай установы
навіс у паветры

Учора, у панядзелак, прыступіў Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа на-гадвалі вулі. Абштурхвалі, вы-пускіні 7-х класаў розных школ Мінска, сярод якіх налізлася і дачка вядомага дэпутата Сяргея Скрабія Наталія, дэпутат бела-рускую літаратуру. Вучні сталі ў чарзе, хваліліся, нешта пера-чыталі. Усё, як звычайна.

Незвычайнае чакае тых, хто паспяхова здасць усе іспыты і стане, нарэшце, ліцэістам. Сёння невядома, каб будзе выкладаць у ліцэй у будучым — папулярны барыз Ірына Сідарэнка, Яўген Барысчук, Міхась Гыгіна і іншыя, альбо — стаўленікі Міністэрства адукацыі. Стваральнік і цяперашні кіраўнік ліцэя Уладзімір Колас не выклікае яартна ліцэйнага статусу не-дзяржаўнай навучальнай устано-вы. У любым выпадку канфлікт ліцэйнікаў з Міністэрствам адука-цыі далей аш вырашэння.

Напрыканцы мінулага тыдня Уладзімір Колас з двума намесні-камі сустраўся з намеснікам міністра адукацыі Казімірам Фарыно. Але сустрэча, на жаль, ня-кага плёну не дала. Міністэрства алмаўляе мяняць сваё рапін-не аб прызначэнні на пасаду ды-рэктара ліцэя Тамара Шчыра-бічэў, усе планы Коласа ў міні-стэрстве не прымаюць і свайго нічога не прапаноўваюць. Дарчы, у панядзелак новая дырэктарка ў сваім кабінете адсутнічала.

Ліцэйцы кажуць, што не ад-павялі да 20 чэрвеня вывучаць бе-ларускую мову, таму што яна родная мова і «валодае з цяжас-цю».

Фота IREX/ProMedia.

Зараз, расчараваны ў не-справядлівасці Міністэрства адукацыі, бацькі ліцэйцаў на-гавядалі звароты да А. Лука-шэнкі і ва ўсе грамадскія арга-нізацыі, а таксама вырашылі ў бу-дучым «лазіць вулічнымі акцы-ямі, выкарыстоўваць усе сродкі для абароны ліцэя».

Агульным настроям навучэнцаў, які пачаў зараз у ліцэй, адлю-строўвае, на наш погляд, ліст адной з выпускніц, з фрагментам якога мы знаёмім чытачоў «На-роднай волі»:

«Бацькі так, што не можаш заснуць уначы, што хочацца про-ста рабіць што-небудзь. Дзе-ла, каб выхадзіць адно пакале-не ліцэйцаў здала працягваю-свае вышукнае пачынае, стаячы на сцяне актываў залы ішчэ НАШАГА ліцэя, каб ішчэ адно пакаленне ліцэйцаў пачаў у сумы дзень апошняга звонка цёплых слоў НАШАГА дырэктара. Каб ішчэ якіх пачуццёў дачка магі атрымаць сярэдняю адукацыю на НАШАЙ мове...»

Ліцэйскія гадзі сталі для мяне выразна ішчэ ў нягледзі працэсе пошуку сабе як асобы. І я магу ішчэ сказаць, што нідзе мне не даў лепшай падтрымкі, лепшых дарожчых, лепшых сабрар. Дя-куй ліцэю: ён выгадаваў нас. Але на-мі — маладыя курсі і тых, хто марыць тут вучыцца. Мы не веда-ем, таму проста хочацца, каб ішчэ якіх магі больш дзяцей сталі ішчэ ішчэ.

Лік не дамо зрабіць наш ліцэй ардынарнай школай, устано-вай! Сцены застануцца ў любым выпадку. Але то, што мы называ-ем ліцэем, — гэта жывыя людзі —

выкладчыкі, бацькі і навучэнцы, гэта жывыя душы на ўроках без школьнай стандартнасці, гэта размова на перапынках, не абме-жаваная артыкуламі ў «Чыіра-скай» расійскім часопісе для мо-ладзі...

Мы сыходзім, але мы будзем змагацца разам з усімі, бо так ужо закладзена ў прыродзе чалавека — барацьба, што ён любіць».

Шчыра кажучы, цяжка знайсці зразумелыя матывы ба-рацьбы Міністэрства адукацыі з У. Коласам і выкладчыкамі. Ніхто не пачаў пакінуць іх, у рэшце рэшт, у спакоі? Тых, хто дэкларуе сёння ў высокіх дзяр-жаўных кабінетах сваю адданасць дымакратыі і прыпынкам рынка-вай эканомікі, фактычна паруша-ючы асноўны прыныцы марке-тынгу — даць спахвіну там, чаго яны хочуць. Хочаць хлопцы і дзючыны навучацца ў Коласа і Барысчука — ішчэ якіх наву-чых! Навошта даслаць у ліцэй людзей, якіх там не паважаюць, якіх не хочуць падпарад-кавацца?

Засмучае, відаць, дзяржаву тое, што наўрад ці палітвы за-снавальнік і паважаны ў ліцэй Уладзімір Колас, чалавек з дэма-кратычнымі поглядамі, па хвалі новай дзяржаўнай ідэалогіі, наўрад ці будзе прыслухоўвацца да парадкаў-небудзь застану-камісара. А таму і трэба, мусіць, паставіць чалавека свайго, больш згаворлівага.

Толькі каму будзе ад гэтага лепш?

Алесь СІЛІЧ.

ЗАЯВЛЕНИЕ

члена президиума Совета ФПБ, председателя Белорусского профсоюза работников автомобильного и сельскохозяйственного машиностроения (АСМ) Александра Бухвостова

29 мая 2003 года Президиум Совета ФПБ принял решение отозвать жалобу белорусских профсоюзов в Международный профсоюз труда по поводу нарушения прав профсоюзов в Беларуси.

Жалоба в МОТ была направлена в июне 2000 года. Инициатором жалобы стал профсоюз АСМ. Решение об обращении в МОТ в связи с нарушением в Беларуси Конвенций МОТ №87 и №98 принято на пленуме Совета профсоюза АСМ 16 мая 2000 года.

При подготовке жалобы к ней присоединились и приняли участие в формировании текста обращения Белорусский профсоюз радиоэлектронной промышленности, Белорусский профсоюз агропромышленного комплекса и Белорусский конгресс демократических профсоюзов. Позже президиум Совета ФПБ поддержал жалобу своим решением. Съезды профсоюзов АСМ и РЭП в сентябре 2000 года утвердили решения Советов профсоюзов об обращении в МОТ и текст жалобы.

Президиум Совета ФПБ не может отозвать жалобу, это не в его компетенции. Президиум может отозвать письмо, в котором изложено его решение о поддержке жалобы.

В связи с тем, что я отсутствовал на заседании президиума Совета ФПБ 29 мая 2003 года по причине командировки и не принимал участия в голосовании по данному вопросу, считаю, что необходимо изложить его решение о поддержке жалобы.

1. Я категорически против решения президиума Совета ФПБ об отзыве письма в МОТ о поддержке жалобы белорусских профсоюзов объединений по поводу нарушения прав профсоюзов в Беларуси.

2. Считаю, что практические ни одна из рекомендаций МОТ

по делу №2090 и устранению нарушений Конвенций МОТ №87 и №98 в Беларуси не выполнена. В то же время положение с правами трудящихся, правами профсоюзов на самостоятельную и независимую деятельность от власти, администрация значи-тельно ухудшилось даже по сравнению с 2000—2001 годами. Идет сращивание профсоюзов с государственной политической властью.

К сожалению, руководство ФПБ действует совместно с органами государственного управ-ления по ликвидации независи-мых профсоюзных структур. Га-зета «Белорусский час», выступ-ления председателя ФПБ полны небылиц и лжи, направленных на дискредитацию лидеров не-угодных профсоюзов.

Сохраняется и усиливается вмешательство государственных властей во внутреннюю де-яла профсоюзов и профсоюзных организаций. Об этом говорит и факт создания профсоюза про-мышленности на основе регио-нальных и местных профсоюзов предприятий, где под нажимом и давлением администраций предприятий в 2002 году боль-шинство работников вышли из отраслевых профсоюзов, входя-щих в ФПБ. Оставшимся членам отраслевых профсоюзов, ор-ганизованным в первичные ор-ганизации, администрацией пре-дприятий создавались и созда-ются препятствия для их нормальной деятельности, что также проти-востоят Конвенциям МОТ.

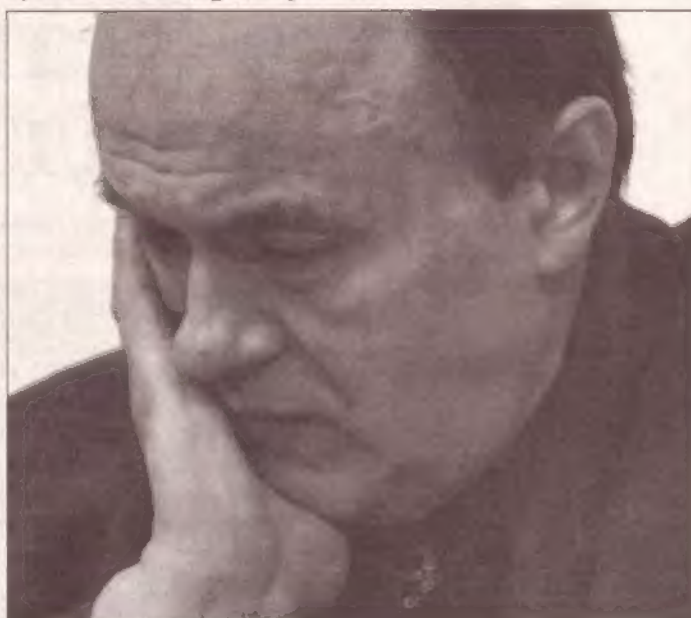
Объединяться или раздвигаться на добровольной основе профсоюзы всех видов имеют полное право. Но создание профсоюзов промышленности происходило и происходит под контролем ФПБ и Министерства промышленности. В адрес руко-

водителей предприятий и проф-комов первичных организаций других профсоюзов поступили телефонограммы из Министер-ства промышленности с настоя-чивым приглашением принять участие в объединительном съез-де профсоюза промышленности.

В последующих выступлениях их руководителей ФПБ провоз-глашается задача включить в профсоюз промышленности первичные организации других профсоюзов. Просматривается угроза использования в этом деле административного ресурса для насильственного вовлечения работников других предприятий и членов других профсоюзов в профсоюз промышленности.

В белорусских СМИ эти дей-ствия обсуждаются как шаги по реализации указания президента Лукашенко, которое он дал 27 марта 2003 года на идеологичес-ком совещании министру про-мышленности А.Д. Харлапу по отстранению от должности ли-деров Белорусского профсоюза работников автомобильного и сельскохозяйственного машино-строения и Белорусского проф-союза работников радиоэлект-ронной промышленности.

Подобные действия ни в коем мере не отвечают принципу свобо-ды объединений, провозглашен-ному Всемирной декларацией прав человека, и противостоят развитию независимости профсоюзов. Практически в Бе-ларуси руководство республикой стремится превратить профсоюз-ное движение в инструмент для достижения своих политических

целей, что противоречит прин-ципу, выраженному Междуна-родной конвенцией труда в резолюции о независимости профсоюзного движения.

3. Президиум Совета ФПБ должен добиваться выполнения рекомендаций МОТ по делу № 2090 о нарушении прав профсо-юзов в Беларуси, утверждать международные принципы и стандарты отношений профсо-юзов, организаций работода-телей и правительства, а не спо-собствовать превращению проф-союзов в придаток государствен-ной власти, организацию кон-троля за рабочими, а не защиты их социальных и экономических интересов.

Следует созвать пленум Со-

ТРАГЕДИЯ

«Мама, приедь, мне больно...»

В 2002 году «Народная воля» (№№ 171, 195, 200) рассказывала о нелегкой судьбе юной минчанки Лены Шавлюк.

«Дитя не в радость», «Леночка, никому не нужна»... В этих заглавиях — суть прощальных публикаций: в шестидесть лет Лена в отчем доме стала персоной «нон грата». Мама, измотанная 12-ю годами ухода за прикованной к инвалидной коляске дочерью, возненавидела свою кровинушку. Защитить себя сама в силу своего физического состояния Лена не могла. А отец... Отец, как тот старик из сказки «О рыбе и рыбке», перенести разгневанной «старухе» не смог.

К сожалению, механизм, способный заставить полюбить, человечество пока еще не изобрело. Поскольку дальнейшее совместное проживание несовершеннолетней девушки-инвалида с матерью порождало для государства массу проблем, Министерство образования направило ребенка в школу-интернат. Так в ноябре прошлого года минчанка Лена Шавлюк стала жительницей городского спецшколы № 11 Минской области.

Подготовкой документов и отправкой сироты при живых родителях занимались посторонние люди. Мама и папа отказались даже спуститься на лифте с восьмого этажа, чтобы перед дорогой пожелать дочери счастливого пути...

По всей видимости, пожелали несчастья. Через два месяца на ногах девочки появились первичные признаки гангрены. В конце февраля Лена госпитализирована в Воложинскую районную больницу. Там, в больничной палате, под палящим солнцем (на окнах не было ни жалюзи, ни штор), под аккомпанемент собственных стонов от боли в распухших ногах, встретила девушка 17-летие.

В условиях отсутствия даже шприцев, не говоря уже о диагностическом оборудовании и современных медикаментозных средствах, районные врачи оказались бессильны. Перебрасывали из отделения в отделение: терапевтическое, инфекционное, хирургическое. От одного врача к другому.

В Боровлянской областной клинику, да и то лишь после личного вмешательства Альты Коноплевой — начальницы управ...

На снимке: Лена Шавлюк в Ивеевском доме-интернате на встрече Нового года.

Валерий ШУКИН.

Лучшие умы Беларуси «утекают» на Запад

Обедневшие ученые уезжают в Западную Европу и Америку в поисках хорошо оплачиваемой работы.

С тех пор как Виктор К. переехал в США, он получает зарплату 80.000 долларов США. Он купил дом и машину и ведет образ жизни, о котором не мог и мечтать, будучи старшим научным сотрудником в Беларуси.

Должность старшего научного сотрудника в Институте математики в Минске приносит Виктору 120 долларов в месяц. Чтобы его семья могла сводить концы с концами, приходилось заниматься репетиторством.

Ютася с женой и десятилетней дочерью в крохотной комнате общежития, Виктор не имел перспектив получить квартиру. Но в жизни Виктора произошел крутой поворот, когда американские математики обратили внимание на его публикации в международном журнале и предложили ему вначале временную, а потом и постоянную работу в Государственном университете Сан-Хосе в Калифорнии.

«Я уехал из страны только по финансовым причинам», признался Виктор корреспонденту. «На мою зарплату в институте даже прокормить семью было невозможно, не говоря уже об отпуске, покупке мебели. Теперь общежитие в Минске вспоминаю, как страшный сон».

Возвращаться работать в Минск Виктор не собирается.

История этого молодого специалиста похожа на историю все большего числа белорусских ученых и преподавателей, которые уезжают из страны в надежде на лучшую зарплату и условия работы.

Беларусь всегда славилась подготовкой ученых высокого уровня. Раньше они работали на советскую оборонную промышленность или в престижных научных программах.

«Занятия наукой дают мне возможность написать в резюме, что работал в Национальной Академии наук», — сказал Глеб Рубанов, аспирант Института физики. «— Это в определенных кругах работодателей и в Беларуси, и за рубежом котируется очень высоко. И надеюсь, что мои шансы получить приличную работу или высокооплачиваемые заказы возрастут».

Ученые все еще имеют возможность приобрести пользу...

...ния исследований, а также платить приличную зарплату».

Условия жизни Михаила в Минске несравнимы с теми, которые ему предложили. В Минске аспиранту Института тепло- и массообмена даже не предложили общежития, а снять комнату он просто не мог себе позволить на крошечную аспирантскую стипендию. Парень поселился в подсобном помещении института, спал, можно сказать, на полу.

«Я действительно хочу заниматься наукой. И я не избалован, могу переносить трудности. Но жить в таких условиях в институте, без элементарных удобств, невыносимо».

Для других ученых зарплата не является основной проблемой, хотя она и низкая. Многим пришлось искать возможности за рубежом, потому что научные приборы совсем неподходящие. Большая часть научного оборудования абсолютно устарела.

В этом кроется основная причина для Сестланя, белорусского химика-исследователя, который сейчас трудится в Гете-бургском университете в Швеции. Планов возвращаться обратно у нее нет.

«Дело не в зарплате. Она здесь выше, но и расходов тоже намного больше», — рассказала она. — В Минске постоянно не хватало химических реактивов для исследований, в моей лаборатории было устаревшее оборудование, на новое средств не выделяли. И я чувствовала свою беспомощность: не могла расти как ученый и совершенствоваться. В Швеции условия для работы совсем иные. Здесь есть все».

Главный ученый секретарь Национальной Академии наук профессор Владимир Тарасевич считает, что ситуация кризисная. «Беларусь, несомненно, очень много теряет», — считает он, — единственный выход — это принятие правительством срочных мер для улучшения положения дел в научном сообществе». Необходимо создавать ученым достойные условия для работы здесь, — сказал он. — Если специалистам предоставлять нормальную зарплату (хотя бы порядка 400–500 долларов в месяц), лабораторию, современное оборудование, реактивы —

Вот уже несколько лет академик Владимир Платонов читает лекции по всему миру, хотя и поныне мог бы быть президентом Национальной Академии наук Республики Беларусь.

специалисты вряд ли будут уезжать за рубеж».

Но начальник Тарасевича президент Национальной Академии наук Беларуси Михаил Мясникович имеет иной подход к проблеме. Выступая прошлой осенью, он заявил, что Запад должен платить Беларуси и научным институтам страны компенсацию за, по его словам, «искусственное стимулирование эмиграции ученых в западные страны».

Представления Мясниковича о том, как должен функционировать международный рынок труда, вряд ли увенчаются большим успехом, и, похоже, экспорт из Беларуси научного знания продолжится до тех пор, пока возможности, предложенные ученым в родной стране, будут оставаться ограниченными.

Степень разочарования ученых показывает тот факт, что многие предпочитают найти случайную работу после окончания временного контракта за границей, лишь бы не ехать обратно домой. Один белорусский доктор наук до сих пор работает таксистом в Гамбурге.

Ирина СТУДИНСКАЯ. Фото БЕЛТА.

ПРЕМ'ЕРА

«Хаваншчына», якую чакалі

Палобных прэм'ер у Нацыянальным акадэмічным Вількім тэатры оперы не было ўжо вельмі даўно. «Хаваншчына» М. Мусаргскага ў пастапоўцы Маргарыты Ізворска-Элізар'евай задаволяла, здаецца, нават самых прызірлівых крытыкаў і знаўцаў.

Рэжысёр да драбязу прадумала канцэптуальнае выражэнне спектакля, але разам з тым не стала надакучлівым правалікам сваіх ідэй. Там і каштоўная гэтая пастапоўка: яна прымушае думаць, разважаць, шукаць парадзі з рэалісмаю. Бо і ціпер заставіла актуальным пытанні веры, суадносін народа і ўлады, дабра і зла, маральнага выбару, перад якім стаіць героі оперы.

«Хаваншчына» зроблена з велькім клопатам і любоўю — да творчай спадчыны Мусаргскага, да публікі, да спевакоў-акцёраў. Бадай, у гэтым і ўтрымлівалася галоўны вынік прайс пастапоўшчыкаў спектакля.

У оперы задзейнічана некалькі пакаленняў акцёраў. Прысма бачым на сцэне моладзь, якой рэжысёр даверыла выдучыя

грунтоўныя рэжысёрскія работы М. Ізворска на пачатку 1990-х гадоў атрымала званне заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі. Чамусьці пра гэта забываюцца тыя, хто пасля прызначэння М. Ізворска-Элізар'евай мастацкім кіраўніком беларускай оперы, з задавальненнем «адцягвае» на тэме «смейнага тэатра Элізар'евай». На мой погляд, па маштабе даравання М. Ізворска тымі ўпавярэнне са сваім знакамітым мужам — Валерыянам Элізар'евым. Толькі яе сцэны — оперная рэжысура. Як рэжысёр яна праставіла доўгіх дзесяць гадоў! Неларавальна шмат для такога майстра, калі ўлічыць, колькі безалапажных і адкрыта халтурных спектакляў з'явілася за гэты час на сцэне Беларускага опернага тэатра... Вярнуўшыся, Маргарыта Ізворска пастапоўкай «Хаваншчыну» зноў пацвердзіла найвышэйшы ўзровень свайго прафесійнага майстэрства.

Вольга БРЫЛОН. Фота Аляксандра ДЗМІТРАВЕВА.

СЛЫШАЛІ?

Иван Титенков приблизился к Беларуси

После президентских выборов 2001 года о бывшем руководителе Управления делами президента Республики Беларусь Иване Ивановиче Титенкове по-прежнему перестали вспоминать. А он, как и раньше, занимается любимым делом, в котором открылось его истинное призвание, — бизнесом.

Сейчас Иван Титенков имеет свое предприятие в Смоленской области. В сфере его интересов — лес и изделия из него. Мебель, которую начали делать на границе с Беларусью, быстро получила признание за рубежом, особенно в Германии.

Напомним, что Иван Титенков, после того как неожиданно ушел с должности руководителя Управления делами президента Беларуси, отправился в Москву. Около года он работал в известной компании «Итера». Однако, по сведениям из неофициальных источников, у него возникли разногласия с руководителем «Итеры» Игорем Макаровым — последний продолжал поддерживать Александра Лукашенко, с которым Титенков уже мало что связывало. Кончилось тем, что Иван Иванович написал заявление об уходе, а Макаров выпалтнул слову подчиненному злую сумку отступили.

И вот Иван Титенков вновь напомнил о себе. Кстати, утвер-

Владимир ГЛОД.

Едешь к теще на блины — пробивай талончик

Кому, скажете, доводилось видеть, чтобы миллионер в форме, сопровождающий жену на рынок, пробивал талончик? Никому. А кому, скажете, доводилось видеть, чтобы контролер, направляющийся к теще на блины, на входе в салон общественного транспорта предъявлял проездной? Никому.

Кто объяснит, почему машинисты метро в нерабочее время едут бесплатно, а, скажем, машинист, обслуживающий генератор на электростанции, за пользование электричеством в квартире платит?

Платит за газ и машинист, обслуживающий компрессор на газодобывающей станции.

Какая-то странная у нас льготная система. Если уж руководителю метрополитена, а равно и наземного транспорта, желает облагодетельствовать своих работников бесплатным проездом, так пусть приобретет и выдает проездные. Профинансируют бесстрашный проезд своим работникам из прибыли предприятия, а не из кармана остальных пассажиров, которые вследствие этого вынуждены оплачивать стоимость проезда «за себя и за того парня». То же касается и милиции. Пусть МВД закупает за счет бюджетных ассигнований проездные и распределяет тем, кому они необходимы по роду деятельности. А не всем подряд.

Мікола Статкевіч ідзе ў прэзідэнты?

Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная Грамада) мае намер вылучыць свайго кандыдата ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь.

Штуршком да гэтага стала падрыхтоўка да парламенцкіх выбараў, якія павінны адбыцца восенню 2004 года. Але парламенцкія выбары для БСДП (НГ) будуць толькі часткай іншай кампаніі — прэзідэнцкіх выбараў.

Кіраўнік партыі Мікола Статкевіч гаворыць, што «разам з арганізацыяй партыі ідзе абмеркаванне такой стратэгіі. Мы рыхтуемся да выбараў у Палату прадстаўнікоў, але выдатна ведаем, што будзе на тых выбарах. За год сітуацыя не зменіцца. Трэба будзе абраць 110 дэпутатаў, а 110 акруг — гэта нават не паўтары тысячы, і таму ўсе яны будуць кантралявацца ўладай. Зыходзячы з гэтага мы бачым нашу стратэгію ў тым, што парламенцкая кампанія становіцца часткай прэзідэнцкай».

Мікола Статкевіч гаворыць, што партыя ўжо зараз павінна вызначыцца з тым, каго яна падтрымае на прэзідэнцкіх выбарах. «У нас ёсць сумны вопыт падтрымкі беспартыйных кандыдатаў, — працягвае лідэр БСДП (НГ). — Яны не маюць пэўнага вопыту, у іх шмат шмат выпадковых людзей, яны не выконваюць сваіх абавязкаў. Не дай Бог, яшчэ абярэм чалавека, які не мае вопыту ўнутрыпартыйнай дэмакратыі, які не прыязны да пэўнай партыі».

Уладзімір ГЛОД. Фота IREX/ProMedia.

ПУЛЬС

Больш за 450 беларусаў узялі ўдзел у праграме Дзярждэпартаменту ЗША «Грамадскія сувязі»

Штагодова сустрэча выпускнікоў праграмы «Грамадскія сувязі» адбылася ў Мінску 6 чэрвеня.

Праграма фінансуеся Дзяржаўным дэпартаментам ЗША і праводзіцца ў Беларусі прадстаўніцтвам IREX (Савет па міжнародных даследаваннях і абмену) з 1997 года, паведаміў адкрываючы мерапрыемства, пасол ЗША ў Беларусі Майкл Козак. Праблема, якая стала праграма «Бізнес для Расіі», якая пачалася ў 1994 годзе і аказалася настолькі паспяховай, што было прынятае рашэнне праводзіць такую праграму ў іншых краінах былога СССР, па-парадзі перайменаванні яе ў «Грамадскія сувязі». Цяпер праграма рэалізуецца ў Расіі, Арменіі, Азербайджане, Беларусі, Грузіі, Казахстане, Кыргызстане, Мадэраве, ва Украіне і Узбекістане.

Паводле слоў М. Козака, адным з асноўных кірункаў праграмы з'яўляецца малы бізнес; апрача гэтага фінансуюцца стажыроўкі ў іншых прафесійных сферах. У прыватнасці, у 2002 годзе 9 чэрвеня. Лепш за ўсё сваіх калет у рэспубліцы бы выглядае і па іншых найважнейшых паказчыках: аб'ём падарных работ павялічылі на 6,3 працэнта, рэнтабельнасць вытворчасці ўзнікла на 7,1 працэнта пры нулявой у сярэднім па будаўнічых фірмах краіны.

Будаўнікі шахцёрскага горада праславіліся выдатнай працай не толькі ў родных месцах, але і ў Мінску, іншых рэгіёнах рэспублікі, у Цюмэнскай вобласці, Нечарназем'і, Кіславодску. Менавіта ім кіраўніцтва краіны даверыла аднаўленне пасля вайскоўнага пажару ў Нясвіжскім замку. Летась замест заплачанага 15 аб'ектаў яны здалі ў эксплуатацыю 20. У тым ліку 15,5 тысячы квадратных метраў жылля, што на 10 працэнтаў больш за ўзровень мінулага года.

Нядзіўна, што добрыя справы салігорскіх будаўнікоў не засталіся незаўважанымі іх еўрапейскімі калегамі: на пачатку года калектыву атрымаў сертыфікат, які пацвярджае, што якасць яго работ адказвае патрабаванням міжнароднага стандарту.

Вольга ЛАПІКАВА, БелаПАН.

Лепшыя будаўнікі — у Салігорску

Амаль 1,2 мільярда рублёў прыбытку атрымаў за пяць месяцаў гэтага года калектыв ААТ «Салігорскпрамбуд», зрабіўшы надзвычайны падрунак да свайго 45-годдзя, якое будзе адзначаць 9 чэрвеня. Лепш за ўсё сваіх калет у рэспубліцы бы выглядае і па іншых найважнейшых паказчыках: аб'ём падарных работ павялічылі на 6,3 працэнта, рэнтабельнасць вытворчасці ўзнікла на 7,1 працэнта пры нулявой у сярэднім па будаўнічых фірмах краіны.

Будаўнікі шахцёрскага горада праславіліся выдатнай працай не толькі ў родных месцах, але і ў Мінску, іншых рэгіёнах рэспублікі, у Цюмэнскай вобласці, Нечарназем'і, Кіславодску. Менавіта ім кіраўніцтва краіны даверыла аднаўленне пасля вайскоўнага пажару ў Нясвіжскім замку. Летась замест заплачанага 15 аб'ектаў яны здалі ў эксплуатацыю 20. У тым ліку 15,5 тысячы квадратных метраў жылля, што на 10 працэнтаў больш за ўзровень мінулага года.

Нядзіўна, што добрыя справы салігорскіх будаўнікоў не засталіся незаўважанымі іх еўрапейскімі калегамі: на пачатку года калектыву атрымаў сертыфікат, які пацвярджае, што якасць яго работ адказвае патрабаванням міжнароднага стандарту.

Ларыса НАСАНОВІЧ.

У Маскве і Маскоўскай вобласці будуць выпускаць беларускія рэнтгенаўскія апараты

Нізкізольныя рэнтгенаўскія апараты «Уніскан» і «Пульмаскан», канструкцыі якіх распрацаваны спецыялістамі Беларускага інвентырнага прадпрыемства «Алані», хутка будуць выпускаць у Маскве і Падмаскоў'і, паведаміла прэс-служба пасольства Рэспублікі Беларусь у Расійскай Федэрацыі. Папярэдняе дамоўленасць аб гэтым дасягнута падчас візіту мэра расійскай сталіцы Юрыя Лужкова ў Мінск, які адбыўся ў сярэдзіне мая. Тады ж прапанова аб сумеснай вытворчасці медыцынскай тэхнікі была ўключана ў праграму супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Расійскай сталіцай.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Атруцілі кароў

13 кароў жалася «Наша Перамога» Бялыніцкага раёна Матэлёўскай вобласці згінулі пасля выхалу на пашу. Паводле папярэдняй інфармацыі, прычынай смерці стала атручэнне жывёлы мінеральнымі ўгнаеннямі.

Канстанцін УВАРАЎ.

«Анастасия Слуцкая»: костюмированное шоу с национальным колоритом?

В Беларуси снимается совсем немного игровых фильмов, а потому выход каждой новой картины можно считать событием национального масштаба. Тем более, если речь идет о последней работе киностудии «Беларусьфильм» исторической ленте «Анастасия Слуцкая».

У фильма уже появились первые зрители, которыми стали члены худсовета киностудии «Беларусьфильм» и экспертная комиссия Министерства культуры. Для них в минувший четверг в столичном кинотеатре «Октябрь» показывали так называемую нулевую копию фильма.

Как рассказал корреспонденту «Белорусских новостей» начальник управления киноискусства Минкультуры Владимир Курченко, «исловый просмотр был рабочим, и обсуждение фильма носило производственный характер. В первую очередь обращалось внимание на технические параметры картины. В частности, были высказаны замечания по поводу цветности, звука, синхронности звука. Все эти недочеты будут устранены уже в ближайшие дни. Принципиальных изменений в ленте не будет».

По словам очевидцев, просмотр фильма завершился оживленными и сентенциальными репликами директора «Беларусьфильма» Вячеслава Шенюка о «настойчивости кинодела». Хотя, как известно, свой путь к зрителю картина начинала со скандала.

Сначала после года подготовительной работы проект покинул режиссер и один из авторов сценария Владимир Янковский. Киностудия приказала из-за нехватки средств сократить сценарий наполовину, убрав из него почти все батальные сцены. Без них же фильм о женщине-воине, с мечом в руках защищающей свой город от набегов татар, Янковский посчитал снимать бессмысленным.

В режиссерское кресло пересел Юрий Елхов, пригласивший в качестве оператора. Сценарий подвергся значительной переработке — так, чтобы бюджет картины не превысил обещанный президентом страны 1 миллион долларов. Однако финансирование картины проходило весьма нестабильно. Начало съемок переносилось дважды, из-за чего картина потеряла российскую актрису Олеся Суздальскую, которая планировалась на главную роль. Связанная обязательствами и на других проектах, звезда не могла постоянно корректировать свой рабочий график в угоду нестабильному «Беларусьфильму». В итоге Анастасия Слуцкая сыграла актрису Купаловского театра Светлана Зенковская.

Статус национального кинопроекта позволил съемочной группе надеяться на особые к себе отношения со стороны властей и рассчитывать в случае чего на дополнительную помощь. И она пришла. 10 октября прошлого года Александр Лукашенко

лично навестил съемочную площадку «Анастасии Слуцкой» на полигоне под Смолевичами, где пообещал выделить на фильм дополнительно 400 млн. рублей. Однако перед киномонтажом устами президента была поставлена задача — сделать фильм «исключительно белорусским», но при этом соответствующим европейским стандартам.

Члены худсовета «Беларусьфильма» и экспертной комиссии Министерства культуры, с которыми удалось побеседовать корреспонденту, отказались оценить художественные достоинства картины, сославшись на то, что просмотр был рабочим и перед ними стояли несколько иные задачи. Лишь менеджер службы реализации и рекламы «Беларусьфильма» Надежда Горюшечник заявила, что при просмотре испытала «очень приятное чувство гордости». Надежда Горюшечник отменила в первую очередь замечания работы белорусских актеров: Анатолия Кота, Татьяны Маркель, Александра Бессалого и других, которые даже в эпизодах сумели создать яркие, запоминающиеся образы. Также, по мнению Горюшечник, фильм выделяется эмоциональной музыкой композитора Виктора Копыткова, виртуозной операторской работой Татьяны Логвиной и мастерством монтажа.

Кстати, на днях Надежда Горюшечник увозит «Анастасию Слуцкую» на международный кинофестиваль в Сочи. Именно там, можно сказать, пройдет международная премьера «Анастасии Слуцкой» — 13 июня фильм будет представлен потенциальным покупателям. По словам Надежды Горюшечник, есть достаточно оснований надеяться, что «Анастасия Слуцкая» не повторит печальный опыт другой белорусской картины — «Поводырь» Александры Ефремовой, на которую также возлагались определенные надежды. Однако события им не было суждено — с момента выхода фильма было продано всего шесть копий картины.

Если согласиться с определенным режиссером «Анастасии Слуцкой» Юрием Елховым, называющим снятый им фильм «костюмированным шоу», то картина действительно должна иметь по крайней мере кассовый успех у зрителя. Ведь историческое кино — универсальный продукт, практически одинаково интересный как у себя на родине, так и за ее пределами.

С расчетом на иностранного зрителя будет выпущена версия «Анастасии Слуцкой» с субтитрами на английском языке. Всего же будет выпущено несколько версий картины — со стереозвуком, моновариант, а также белорусскоязычная версия. Стала первой белорусской картиной (не считая совместных белорусско-российских проектов), озвученной в системе DOLBY. Озвучка проходила частично на базе «Мосфильма» и частично в Праге, так как закупки для «Беларусьфильма» DOLBY-аппаратура еще не до конца смонтирована.

Не видя картину, мы не имеем возможности оценить ее достоинства и недостатки. Однако этот пробел мы намерены устранить уже на следующей неделе, на которую «Беларусьфильм» запланировал просмотр «Анастасии Слуцкой» для прессы, куда приглашен и наш корреспондент. Следите, как говорится, за рекламой!

Александр ЗАЙЦЕВ.
(«Белорусские новости».)

Почем девушка?

— Что Вы себе позволяете, я девушка честная!
— Кто тебе сказал, что ты девушка? Ты, милочка, — товар, который я купил за большие деньги. И я хочу развлечься.

После наркотиков и алкоголя одной из наиболее прибыльных является индустрия сексуальных развлечений, особенно та ее часть, которая связана с куплей-продажей девушек. По оценкам ООН, ежегодно около 175 тысяч женщин продается в сексуальное рабство.

Что касается белорусок, то цифры не менее впечатляющие. За два прошедших года только в Москве и Московской области за занятия проституцией задержано 1170 наших девушек. Из Беларуси осуществлялся экспорт женщин в Германию, Англию, Турцию, Израиль, Чехию и еще во множество стран. Сразу же после продажи женщины перестают считаться людьми, а становятся простым товаром, с которым делают все что угодно.

С октября 2002 года правительство Беларуси официально начало нелегальную борьбу против торговли женщинами, помогая ему в этом являлся «Международная организация по миграции». Программа, которую они разрабатывали, называлась «Борьба с торговлей женщинами в Республике Беларусь» и состоит из трех пунктов.

Первый пункт — это информирование наших людей об опас-

ностях, последствиях и мерах предосторожности. Второй — помощь пострадавшим женщинам: встреча, возвращение домой, финансовая помощь на реабилитацию. И третий пункт — это уголовное преследование торговцев «живым товаром».

Первые два пункта финансируются Госпарламентом США, третий — шведской стороной. Информационную кампанию проводит рекламное агентство «BatesPrimary Saatchi & Saatchi», которое выиграло тендер. Сейчас по городу развешены плакаты производства этой фирмы. Снимаются видеоролики, которые будут показываться по телевизору, готовятся сайты в Интернете и еще множество мероприятий, которые могли бы проработать наших женщин об опасности, подстерегающей их. Но самая интересная записка — это контрольные, которые будут публиковаться в газетах под рубрикой «Требуется». Текст их примерно такой: «Для работы за рубежом требуются девушки 18—35 лет. Р.С. Чтобы мы могли тебя продать». И далее будет следовать номер телефона «горячей линии».

Р.С. Телефоны «горячей линии»: в Минске 245-31-67, в Бресте: 26-23-62.

Жыхарка Віцебска Алена Салаўеўа з мужам выхоўваюць дачку-дзяўчынак. На іх маляда маш атрылівае дапамогу з фонду сацыяльнай абароны — 60 тысяч рублёў у месяц. Роды ў Алены былі цяжкія, дзяцкі на свет з'явіліся слабыя, хваляваліся, і да сама Салаўеўа пасля «кесарава сячэння» мас праблем са здароўем. Так што амаль усе сацыяльныя дапамогі выдаткавала на лекі для Алены і яе дзяціш.

Часам ханчынна вымушана пазычаць грошы ў сяброў, бо лекі становяцца ўсё даражэй, а льготныя рэцэпты аб не маюцца атрымаць, або гэтак жа немагчыма «атававаць».

Муж Алены працуе на заводзе, яноны заробак складае 120 тысяч рублёў, але вышліста нерэгулярна і з вялікім спазненнем. Але нават калі б зарплата мужа і «дзяцішчу» дапамогу жонкі ўдзявала б скласці разам, пра-

карміць чатырох чалавек усё роўна немагчыма. — гаворыць Алена. — Калі 80 тысяч трэба адыць за кватэру, тэлефон і камунінальныя паслугі.

Свежую садавіну і гародніну дзеці Салаўеўых амаль не бачаць, новыя цацкі ў іх доме — таксама рэдкасць. Нават адмаляваліся каб у многім, бацькі дзяцішчынаў не ў стане купіць сабе прыстойнае адзенне, абутак, не гаворачы ўжо аб новым мэблі.

Калі гараджанам не хапае сацыяльнай дапамогі на дзяцей, то сялянкі наогул не могуць атрымаць гэтую дапамогу. За студзень—май 2003 года 180 прадпрыемстваў Віцебскай вобласці не выплацілі сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, амаль 400 мільянаў рублёў сацыяльных дапамог. Большасць частка гэтай сумы прыпадае на долю прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу. За тры з пяць меся-

цаў 400 калгасаў і саўгасаў вобласці не выплацілі сваім работнікам ні зарплату, ні дзіцячы дапамог.

Штогод у калектывных дагаворах з адміністрацыйнай падтрымкай запісваюцца розныя віды сацыяльнай дапамогі сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. Дзяржава нібыта абярае такія дагаворы. Але тая ж дзяржава патрабуе, каб усе сацыяльныя выплаты заклаліся ў сабекошт прадукцыі, што робіць яе вытворчасць нявыгаднай справай. Разумеючы гэта, кіравнікі прадпрыемстваў робяць усё, каб затрымаць выплаты сацыяльных дапамог сваім работнікам.

На 1 чэрвеня бягучага года калі 70 сельгаспрадпрыемстваў Міёрскага, Талачынскага, Сенненскага і іншых раёнаў Віцебскай вобласці не выплацілі дзіцячыя дапамогі за студзень.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Поляки хотят в Евросоюз

В понедельник 9 июня стали известны предварительные данные состоявшегося в Польше референдума по вопросу о вступлении страны в Европейский Союз. По официальным данным, 74,77 процента поляков проголосовали за вступление в Евросоюз. При этом, как констатирует избирательная комиссия, 25,23 процента участников референдума проголосовали против.

В референдуме приняли участие 57,34 процента населения, что по положению польского законодательства, делает его легитимным. Особенно важно для Польши решение уже комментируется политиками страны: президент Александр Квасневский (на снимке) с огромным энтузиазмом встретил волеизъявление поляков. «Я от всего сердца могу сказать, что мы возвращаемся в великую европейскую семью», — прокомментировал итоги референдума президент страны.

Польша с 38 миллионами населения станет крупнейшим кандидатом на вступление в ЕС, что должно произойти уже в следующем году. На очереди — Венгрия, Словакия, Словения, Мальта и Литва. В свою очередь президент Европейской комиссии Романо Проди уже поздравил Польшу с принятием важного решения. «Сегодняшнее решение — поворотный пункт в европейской истории. После трагического столетия великая нация занимает то место, которое ей принадлежало с самого начала формирования ЕС».

Напомним, США обвиняют Иран в намерении разработать атомную бомбу и требуют, чтобы МАГАТЭ выявило нарушения договора о нераспространении ядерного оружия. Иран в свою очередь утверждает, что ядерная программа направлена исключительно на мирные цели. По словам Агадзе, доклад МАГАТЭ не подкрепляет выдвинутые США Ирану обвинения в нарушении международных соглашений в ядерной сфере. Он объяснил, что в 1991 году его страна действительно импортировала небольшое количество урана, примененного в процессе обогащения. Однако в тот момент Тегеран не был обязан информировать МАГАТЭ о такого рода поставках, уточнил глава иранской атомной отрасли.

Четверо солдат США пострадали в ходе праздника в Нормандии

В Нормандии (Франция) четверо американских солдат пострадали в результате неудачного прыжка с парашютом. Военнослужащие в возрасте от 24 до 33 лет принимали участие в торжествах по поводу вторжения союзников на территорию Нормандии 6 июня 1944 года, когда впервые был пробит гитлеровский атлантический фронт. Четверо пострадавших прыгнули с самолета, надел парашюты времен Второй мировой войны. В итоге двое получили серьезные повреждения, еще у одного возможна тяжелая травма головы.

Папа Римский призвал католиков защищать традиционную семью

Папа Римский Иоанн Павел II, находясь в Хорватии, призвал католиков защищать традиционную семью и противостоять инновациям, таким как гомосексуализм, которые создают, по его словам, «трагический фрагментированный» общество, идущий вразрез с желаниями Бога. Иоанн Павел II, выступивший усталым, произнес свою речь для более 100 тысяч людей, собравшихся на открытом воздухе в порту Риека.

В Ираке найдены «Сокровища Нимруда»

В тайнике, расположенном в Центральном банке Ирака, обнаружены уникальная коллекция золотых украшений, известная в мире как «Сокровища Нимруда». Реликвии считались утраченными с момента падения Багдада два месяца назад. По информации представителей американской администрации в Ираке, тайник с украшениями был укрыв в канализации. Все предметы из состава коллекции находятся в удовлетворительном состоянии. «Сокровища Нимруда» — это набор ювелирных изделий, датированных концом десятого века до нашей эры, обнаруженные иракскими археологами в конце 1980-х годов в четырех иракских захоронениях неподалеку от древнего города Нимруда на территории Северного Ирака. Нимруда, разрушенный в 612 году до нашей эры, был второй столицей древней Ассирии.

В состав «Сокровищ Нимруда» входят золотые серьги, кольца, ожерелья, тарелки, кубки и кушаны, украшенные филигранью и полудрагоценными камнями. Как сообщили представители американской администрации, до сих пор не найдены 47 предметов из коллекции иракского национального музея, пропавших во время беспорядков, последовавших за взятием Багдада войсками коалиции.

В Пакистане расстрелян грузовик с полицейскими: 11 человек погибли

В Пакистане два мотоциклиста расстреляли грузовик, в кузове которого возвращались с задержаний полицейские. Как минимум 11 человек погибли и 9 ранены. Инцидент произошел в городе Кета недалеко от пакисто-афганской границы. Огонь велся из автоматического оружия. Подробности произошедшего пока не сообщаются. Судьба нападавших неизвестна. Представители полиции отказываются как-либо комментировать мотивы нападавших. Известно только, что большинство жертв этнические хазарейцы — мусульмане-шииты.

80 процентов населения Пакистана мусульмане-сунниты. Между радикальными группировками пакистанских суннитов и шиитов регулярно происходят столкновения.

В Австралии может быть введен налог на нездоровую пищу

Австралийская медицинская ассоциация предложила ввести специальный налог на чипсы, гамбургеры и безалкогольные напитки для того, чтобы бороться с поразившим страну ожирением. Как сообщил вице-президент ассоциации Мухеш Хайкервал, предложение ввести дополнительный налог на продукты с повышенным содержанием жира и сахара будет, в числе других, представлено Министерством здравоохранения в следующем месяце.

Как показало проведенное недавно исследование, около 60% австралийцев страдают ожирением или избыточным весом, что более чем в два раза превышает аналогичные показатели 1980-х годов. Вследствие изменений в составе питания и снижении традиционной для австралийцев физической активности, Австралия вышла на одно из первых мест в мире по заболеваемости приобретенным диабетом.

В Косово разбился американский вертолет AH-64 Apache

Два американских военнослужащих погибли в воскресенье утром в результате катастрофы вертолета AH-64 Apache в Косово. Как сообщили представители командования американской военной базы «Бондстил», двое погибших служили в миротворческом контингенте. Их имена не сообщаются до того момента, пока о произошедшем не будет сообщено их семьям. В сообщении командования не сообщается подробности инцидента, однако подчеркивается, что катастрофа вертолета была вызвана техническими неполадками.

В Косово находится 25-тысячный международный миротворческий контингент, в том числе 2500 американских военнослужащих.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Напчадак старасвецкага роду

Алядаючы старонкі гісторыі нашай Радзімы, нельга не заўважыць: гэта — суцэльны барвовы след на цаліку многіх стагоддзяў. Уражвае, як у такіх знішчальных умовах яна збавіла не толькі ацалелы, але і стацця Дзяржавы. Вядома, само па сабе нішто не таварыча, за ўсім і на ўсё ёсць факты, падзеі і людзі. Найперш гэта людзі-асобы, тыя, хто здужаў увабраць у сябе духоўную энэргію акаляючага іх асяроддзя і рэалізаваць яе дзеля высокіх мэтай. Гэтыя выбітныя асобы-постаті ёсць у кожнага, нават самага малакаль-каснага народа. Сяры іх ёсць такія, хто, імкнучыся дастаць сваёму народу светлую зорку будучыню, усе жыццё самаададна рулілі дзеля гэтага. Ды, на жаль, з часам яны амаль збываюцца. Лёс іх найчасцей пакураты і трагічны.

Постаць Альфрэда Ізidora Рамэра (1832—1897), які, акрамя Беларусі, па праву надае сабой гонар і славу для народаў Польшчы, Літвы, Нямеччыны, Эстоніі і Украіны, да нядаўняга часу была амаль нікому не вядомай. Але ж у свой час гэта быў дзейны, актыўны і змагарны чалавек, якому з ранніх год патрапіла спазнаць здыск і крыўду, але прытым загартувацца ў выпрабаваннях. Яму было наканавана сівердзіць сябе напачаткам старасвецкага шляхецкага роду, які быў на Літве (Беларусі) ужо з XV ст., і стаць мужным абаронцам Айчыны, прыняўшы ўдзел у паўстанні 1863 года. А потым — удзельнікам і пранікнёным мастаком. Ён творца мноства вытанчаных шалёўраў амаль ва ўсіх відах выяўленчага мастацтва: жывапісе, графіцы, акварэлі, афарце, пастэлі, скульптуры, медальерстве і геральдыцы. А яшчэ ён быў прафесійным збіральнікам твораў мастацтва і старадрукаў, этнографам, даследчыкам-навукоўцам і грамадскім дзеячам. Такага шырокага дэяцтва найперш мастацкіх зольнасцяў мы не знайдем ні ў вадзінах з твораў ні тагачасных, ні шпітаршых. Гэта называецца ўражэ і азірае.

Першым з нашых айтчынаў даследчыкаў, патрапіўшых асобу Рамэра ўключыць у гісторыю беларускага мастацтва, быў доктар мастацтвазнаўства Л.Дробаў. Гэта ён даведваўся, што мастак меў на Беларусі ў в.Каралінава свой маентак, дзе займаўся творчасцю...

Тое кароткае даследаванне не магло ахапіць усе бакі дзейнасці Альфрэда Рамэра. Ужо зусім нядаўна Уладзімірам Рынкевічам было зроблена кароткае даследаванне аб графіцы Альфрэда Рамэра. А галаны Ужо Леанід Дробаў расказаў аб дэяцтві Рамэра ў сувязі са 170-годдзем мастака-патрыята.

Уражэная апошнім часам шкаўняцтва да гэтай асобы тлумачыцца, бадай, як запатрабаваннем сучаснага даследчага грамадства да духоўнай спадчыны патрыятыка і тымі адкрыццямі, што зроблены паводле твораў Рамэра. Летас з дапамогай жыхароў в.Каралінава я працаваў над усталюваннем помніка паўстанцу Фларыяну Данаўскаму, пры гэтым была выяўлена бунная карціна-абраз «Хрыстос і сірата», якая належала пэндзію Рамэра... Гэтае палатно было створана напрыканцы жыцця творцы і ў мастацкім, грамадскім і філасофскім сэнсе стала найбольш грунтоўным уяўленнем яго гена.

Разам з выяўленнем былой слабіцы-мэнтцы, дакладней, творчай майстэрні-лабараторыі мастака была расчаравана справа аб абароне гэтага рэдкага ацалелага і напастрачанага помніка нашай гістарычнай нацыянальнай і культурнай спадчыны ад яе канчатковага разбурэння — розніга кшталту неагэаграфізму. Распачаты збор матэрыялаў па наданні гэтаму збудаванню статусу помніка архітэктурна.

Яшчэ раней мясцовыя ўлады м.Паставы даволі становач адрагавалі на расчараванні рух і надалі мясцовай мастацкай школе ім выдатнага зямляка. Была ашукана магіла ўлады Альфрэда Рамэра пані Ванды ў ўсталяванні на ёй помнік. Праграфічна-патрыятычная беларуская модалё выказала сваю шычыню зашчаўленасці да лёсу гэтай асобы і яе спадчыны. Разам з радзай спадкаемцаў Рамэра нядаўна была праведзена ў

Мінску творчае вечарына. Дэкмант БНТУ выправіў мастакоў-студэнтаў па пленар па запавятай мясцінах дзеля правядзення вынікавай выставы іх мастацкіх набыткаў.

На вечарыне ўпершыню быў прадстаўлены радавод Альфрэда Рамэра, які сцяг у XV стагоддзе. Выявіўшы яго стала мажым дзякуючы вядомаму гісторыку Язэпу Янушкевічу. Паказаны выявы шляхецкіх гербаў роду Рамэра і Судзістоўскіх (па лініі жонкі майстра), выявы Каралінаўскага маентка, а таксама карціна «Хрыстос і сірата», аўтапартрэт мастака. Цікавым былі паказаныя навуковыя і канцэрт з удзелам вядомых бардаў Вяліжыны Каленік і Андрэя Мельнікава, іншых музыках.

Наступным зрукам мусіць стацца наданне новага статусу будынку, звязанаму з імем А.Рамэра, і яго рэстаўрацыя. Запрашаем усіх далучыцца да добрай справы. А іх наспрадзе шмат. Пакуль жа мы нават не ведаем, дзе пахаваны Альфрэда Рамэра...

Алесь ЦЫРКУНОЎ, мастак.

Мінск.

Р.С. Калі матэрыял быў падрыхтаваны да друку, стала вядома: Дзярпарамет на аснове гісторыка-культурнай спадчыны і рэстаўрацыі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь прыняў настанову аб наданні статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці сядзібе А.Рамэра ў вёсцы Каралінава Пастаўскага раёна. І гэта нельга не вітаць.

УРАЖАННІ

Гісторыя і сучаснасць — іголка з ніткай

...Так-сяк абрабіўшы свой агародчык, вырашыў сесці на ровар ды праехаць па вакалічных мясцінах. Зірнуць, як залаціца лотаць ля балотцаў, нырнуць у затоплены водарам красак луг, пацуць кароўныя сневы жаўручкаў. Ну і, само сабою, у знакамітых мясцінах набываць. А іх багата наблізу ад купальскай Вязынікі.

Вось мясціца Дубрава. Чым прыкметнае? Непавялік асколь нарадзіліся вядомыя беларускія вучоныя Беняцік і Уладзіслаў Дыбкоўскі. Іх бацька Ян быў удзельнікам паўстання 1831 года. Варта быццё аказалі і дзеці. У паўстанні 1863 года пад кіраваннем Кастуся Каліноўскага брала ўдзел ужо ўся сям'я...

Зараз адна з вуліц мясціцы носіць імя Дыбкоўскай. На сцяне мясцовай школы памятная дошка нагадвае, што школа наладжана імя Беняціка Дыбкоўскага, заўважыцца пра яго ўдзел у паўстанні.

Са школы выбілі дзеткі. Павіталіся са мной... па-руску. Выйшла на ганак завуц школы. Пачала размаўляць з дзецьмі таксама па-руску. У такой мясціне — можна сказаць, няздзіб беларускі — школьніцы выклікалі выдзешу не на роднай мове.

Гэта — наша сучасная рэальнасць. Паўківаю школу з нейкім нярадавым адчуваннем. Працягваю шлях па вуліцы Дзяржавы горка. Побач з ёю — зарослае дрэвамі ўзвышша, дзе захаваўся са старажытнасці пахаванні-курганы. Многія з іх раскатылі сучаснымі вандамі, вакол можна знайсці чалавечыя паршкі — кочкі напхавых прапчураў. Няма тут алінавага знаку, што гэта

гістарычная мясціна, якая ахоўваецца (дакладней, павіна ахоўвацца, аб чым гаворыцца ў энцыклапедычным даведніку гісторыі Беларусі) дзяржавай...

Спыніўся, пастаў іх у разбуранага, зарослага змяжынам касыёла на вуліцы Касцянавай. Праўда, захаваўся і сцяны побач, як браты, два крыжы: каталіцкі і праваслаўны. Што ж, гэта добра. Так павіна быць, і так было справядку на нашай верапраймнай зямлі.

Шаснацца кіламетраў адзізілі Дубраву ад мясціцы з назвай Плябань. Падых ім — Паліні, Алехончыцы, Уш, Бяры. Ва Ушы на вуліцы спыніла мяне старонькая бабця са шпулькай ніткаў у руцэ, патрысла дапамогай ей у бязе: працягнуць нітку ў іголку, бо «усудзі адны сялянцы, дык хацела каго з пражэжкіх праваслаў. А машыны не спыняюцца, толькі шукаць ды шук». Я аказваўся без акурляў, але, напружыўшы зрок, базае было сонечна, залосе-такі знітаваць іголку...

Пры ўездзе ў Плябань першым мяне сустраў бусел, які працягваўся ля рэчкі, што працякае ля залядзанага касыёла. Але во дзень з выхадку пабудова касыёла ў вёсцы крэйжы праваслаўныя. Алёна Ліхадзіўская-Краўчанка, мясцовая паэтка, краязнаўца, заглядчыца гісторыка-

літаратурынага музея, які месціцца ў старажытным будынку, пацвердзіла: сапраўды гэта быў раней касыёла, а зараз — царква, на рамонце якой у прыходзе не хапае мош. Праваслаўе адолела каталіцызм, толькі назва ад дома касыёла засталася ў назве мясціцы.

І тут побач са старым храмам па-братку стаць крыжы — каталіцкі і праваслаўны. Сям'я буслоў, якой усё роўна, царква гэта ці касыёла, звалі на даху сваё будаўніцтва гняздо...

Непадалёк, на запустелых могілках, ёсць пахаванне паўстанцаў Каліноўскага. Калісь яно было дагледжана і ўшанавае. А зараз памяць пра герояў Айчыны сцёрта, знішчана мемарыяльная шыльда на магіле...

Але бяспамытка не мінае бяспамытка і не даруецца нікому. Бо гісторыя і сучаснасць — гэта тая ж іголка з ніткай, што шые нашу прышласць.

Мікола ЛАВІЦКІ.

На здымках: помнік на магіле паўстанцаў К.Каліноўскага; жыхар в.Дубрава Вітольд Шульга ля разбуранага касыёла, у якім ён калісьці быў ахрышчаны, а потым маляў пав вялікай гукі арэана.

